

FIȘA MĂSURII M2/2A

Denumirea măsurii: **INVESTIȚII ÎN EXPLOATAȚIILE AGRICOLE ȘI POMICOLE**

Codul măsurii: **M2/2A**

Tipul măsurii:

- INVESTIȚII
- SERVICII
- SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

Teritoriul acoperit de Asociația Grupul de Acțiune Locală Valea Șomuzului dispune de un relief favorabil desfășurării activităților agricole, pomicole, apicole și zootehnice, chiar dacă exploatațiile sunt mici și foarte mici, iar nivelul productivității și eficienței economice scăzut. Chiar dacă mare parte a populației este angrenată în activitățile agricole, așa cum rezultă și din analiza diagnostic și din analiza SWOT, nivelul productivității agricole este scăzut datorită lipsei specialiștilor în domeniu, tehnologiei agricole reduse, a sistemelor de producție, colectare și depozitare slab dezvoltat și a sistemului de distribuție a produselor agricole aproape inexistent, rezultând astfel o valorificare neadecvată a suprafețelor agricole și o productivitate scăzută. Scopul sprijinului acordat prin această măsură este de a îmbunătăți performanțele generale ale exploatațiilor agricole și pomicole, restructurarea exploatațiilor de dimensiuni mici și medii și transformarea acestora în exploatații comerciale, creșterea valorii adăugate a produselor agricole și pomicole prin procesarea produselor la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora în vederea creării și promovării lanțurilor agricole integrate.

Măsura contribuie la îndeplinirea obiectivului de dezvoltare specific al SDL- Sprijinirea durabilă a sectorului agricol din teritoriul Valea Șomuzului în vederea dezvoltării capacității de adaptare la cerințele actuale ale pieței.

Obiectivele specifice ale măsurii:

- ✓ Sprijinirea durabilă a sectorului agricol și pomicol din teritoriul Valea Șomuzului în vederea dezvoltării capacității de adaptare la cerințele actuale ale pieței;
- ✓ Valorificarea adecvată a terenurilor agricole și creșterea productivității;
- ✓ Creșterea numărului exploatațiilor agricole și pomicole și dezvoltarea economică a regiunii.

Obiectiv (e) de dezvoltare rurală: Favorizarea competitivității agriculturii, conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art 4.

Măsura contribuie la prioritățile prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013 - P2 – Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17 (1)a) b)c) din Reg. (UE) nr.1305/2013 Investiții în active fizice.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2A) Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării activităților agricole, prevăzut la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013. Măsura contribuie la obiectivele transversale **Mediu, Climă, Inovare**, în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Prin intermediul măsurii se propune realizarea de proiecte ce vor avea la bază practici agricole și zootehnice, care să contribuie la protejarea resurselor mediului și adaptate la

schimbările climatice, însoțite de metode și tehnologii inovative de dezvoltare și de creștere a productivității.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: M2/2A - – Investiții în exploatații agricole și pomicole este complementară cu M1/1C - Formare profesională în sectorul agricol și ai măsurii. Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura M2/2A - – Investiții în exploatații agricole și pomicole, Măsura M1/1C – Formare profesională în sectorul agricol și Măsura M3/2B – Instalarea tânărului fermier contribuie la P2 – Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Prin intermediul măsurii se propune sprijinirea investițiilor din sectorul agricol și pomicol concentrate asupra creșterii nivelului de tehnologizare și de productivitate influențând astfel creșterea competitivității exploatațiilor agricole. Ca urmare a realizării analizei diagnostic și analizei SWOT, au fost identificate problemele cu care se confruntă sectorul agricol, probleme care în timp au contribuit la reducerea productivității totale și implicit la scăderea potențialului agricol al zonei. Datorită migrării forței de muncă active spre centrele urbane, productivitatea agricolă a zonei a scăzut determinând astfel creșterea suprafețelor agricole necultivate, activitățile agricole fiind preluate de populația inactivă. Prin intermediul măsurii se propune valorificarea adecvată a terenurilor agricole și pomicole, folosind măsuri și tehnici inovative ce vor contribui la creșterea nivelului productivității, la îmbunătățirea tuturor etapelor fluxului tehnologic accentuând etapele de păstrare/depozitare a produselor și dezvoltarea marketingului de produs prin promovarea și identificarea potențialilor clienți. Proiectele vor contribui la eficientizarea costurilor de producție, prin reducerea consumului de energie și folosirea surselor regenerabile în cadrul fermei. Utilizarea noilor metode și tehnologii vor aduce plus valoare produsului final, rezultând astfel produse calitative, ce vor putea concura cu produsele existente pe piață.

3. Trimiteri la acte legislative

Legislație UE: R (UE) Nr. 1303/2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a R (UE) nr. 1083/2006 al Consiliului.

· **R (UE) nr. 1407/2013** privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la ajutoarele de minimis.

· Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003 privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii

· **R (UE) nr. 1242/2008** de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole

· **Comunicarea Comisiei nr. 2008/C155/02** cu privire la aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele de stat sub formă de garanții;

- **Comunicarea Comisiei nr. 2008/C14/02** cu privire la revizuirea metodei de stabilire a ratelor de referință și de actualizare;

- **Planurile de management** ale bazinelor râurilor stabilite în acord cu DCA cu completările și modificările ulterioare.

Legislație națională: **Hotărârea Guvernului nr. 226 din 2 aprilie 2015** privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat

- **Legea cooperăției agricole nr. 566/2004** cu completările și modificările ulterioare, pentru beneficiarii cooperative agricole,

- **Legea nr. 1/2005** privind organizarea și funcționarea cooperăției, cu completările și modificările ulterioare, pentru beneficiarii societăți cooperative agricole,

- **Ordonanța a Guvernului nr. 37/2005** privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole și silvice, cu completările și modificările ulterioare, pentru beneficiarii Grupuri de producători).

- **Ordinul nr. 119/2014** pentru aprobarea Normelor de igienă și sănătate publică privind mediul de viață al populației cu modificările și completările ulterioare,

- **Ordinul 10/2008** privind aprobarea Normei sanitare veterinare care stabilește procedura pentru marcarea și certificarea sanitară veterinară a cărnii proaspete și marcarea produselor de origine animală destinate consumului uman cu modificările și completările ulterioare,

- **Ordinul 111/2008** privind aprobarea Normei sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală cu modificările și completările ulterioare,

- **Ordin 57 din 2010** pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind procedura de autorizare sanitară veterinară a unităților care produc, procesează, depozitează, transportă și/sau distribuie produse de origine animală cu modificările și completările ulterioare.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

- **fermierii** definiți ca persoane juridice sau un grup de persoane juridice, ale căror exploatații se situează pe teritoriul Grupului de Acțiune Locală Valea Șomuzului și care desfășoară o activitate agricolă.

- **cooperative agricole** (înființată în baza Legii nr. 566/ 2004, cu modificările și completările ulterioare, iar investițiile realizate să deservească interesele propriilor membri care au calitatea de fermieri)

- **grup de producători** (Ordonanța nr. 37/2005 privind recunoașterea și funcționarea grupurilor și organizațiilor de producători, pentru comercializarea produselor agricole, cu completările și modificările ulterioare) care deservește intereselor membrilor care au calitatea de fermieri.

Beneficiarii măsurii trebuie să aibă sediul social sau punctul de lucru în teritoriul GAL Valea Șomuzului.

5. Tip de sprijin

Rambursarea costurilor eligibile suportate și plătite.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

- Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv căi de acces în fermă, irigații în cadrul fermei și racordarea fermei la utilități, precedate de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului conform art. 45, alin (1) din reg. EU 1305/2013
- Amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, precum și alte cheltuieli de marketing, în cadrul unui lanț alimentar integrat;
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing de mașini/utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv;
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, inclusiv remorci și semiremorci specializate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul unui lanț alimentar integrat;
- Înființarea plantațiilor pomicole (sau completarea acestora), înființarea și modernizarea pepinierelor, reconversia plantațiilor existente, inclusiv costurile pentru defrișare, materiale de plantare, sistem de susținere, pregătirea solului, lucrări de plantare, sisteme de protecție pentru grindină, îngheț, caniculă și ploaie, echipamente de irigații la nivelul exploatațiilor;
- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea sistemelor de depozitare, condiționare și ambalare și a unităților de procesare la nivelul exploatației pomicole, inclusiv unități de procesare mobile, containere frigorifice refrigerare, containere frigorifice congelare cu camera preracire, grup containere condiționare;
- Sisteme audio/video de supraveghere, monitorizare și control a plantației și a fluxurilor tehnologice din plantația pomicolă, sisteme de iluminat perimetral al plantației pomicole și/sau al zonelor unde se desfășoară procesele tehnologice ale exploatației pomicol, stație meteo aferentă plantației pomicole;
- Amenajarea, construcția, dotarea spațiilor de desfacere din cadrul exploatației și alte activități de marketing, inclusiv înființarea unui site pentru promovarea și comercializarea propriilor produse, etichetarea- crearea conceptului, crearea mărcă înregistrată/brand;
- Investiții care vizează îmbunătățirea performanțelor de mediu ale exploatațiilor pomicole (creșterea eficienței energetice a clădirilor, anveloparea clădirilor, achiziționarea de instalații de producere a energiei regenerabile la nivelul exploatației);
- împrejmuirea suprafețelor pe care se realizează investiția și drumuri de exploatare (în cadrul fermei);

Cheltuielile neeligibile specifice sunt: achiziția de clădiri, construcția și modernizarea locuinței; achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi la plată, animale, plante anuale și plantarea acestora din urmă, cheltuielile generate de investițiile în culturi energetice din specii forestiere cu ciclu scurt de producție (inclusiv cheltuielile cu achiziționarea materialului săditor și lucrările aferente înființării acestor culturi, cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole/ plantațiilor).

7. Condiții de eligibilitate

Pentru declararea eligibilă a proiectului beneficiarul trebuie să întrunească următoarele condiții:

- a) Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- b) Investiția trebuie să se realizeze în cadrul teritoriului GAL Valea Șomuzului
- c) Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile
- d) Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;
- e) Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;
- f) Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare;
- g) Investițiile necesare adaptării la standardele UE, aplicabile producției agricole realizate de tinerii fermieri care se instalează pentru prima dată într-o exploatare agricolă se vor realiza în termen de maxim 24 de luni de la data instalării (conform art 17, alin. 5 din R(UE) nr.1305/2013);
- h) Investițiile necesare adaptării la noi cerințe impuse fermierilor de legislația europeană se vor realiza în termen de 12 luni de la data la care aceste cerințe au devenit obligatorii pentru exploatarea agricolă (conform art 17, alin. 6 din R(UE) nr.1305/2013);
- i) În cazul înființării pepinierelor și/sau reconversiei solicitantul trebuie să utilizeze material fructifer din categoria biologică certificată sau dintr-o categorie superioară;
- j) În cazul sectorului pomicol, vor fi luate în considerare pentru sprijin speciile eligibile și suprafețele incluse în Anexa din Cadrul Național de Implementare aferentă STP, exceptând cultura de căpșuni în sere și solarii și pepinierele. Se acceptă finanțarea altor specii care nu sunt cuprinse în Anexă, în baza unei analize locale a unui institut certificat care să ateste potențialul speciei respective într-o anumită zonă.
 - Solicitantul deține o exploatare agricolă cu dimensiunea economică de minim 4.000 SO (valoare producție standard).

8. Criterii de selecție

- Principiul dimensiunii exploatarei care vizează fermele de semi-subzistență cu perspectivă de creștere a producției agricole;
- Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate;
- Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice precum: sectorul zootehnic (suine, bovine și păsări), vegetal (cereale, plante oleaginoase și proteice, cartofi și legumicultură în spații protejate, inclusiv producere de material saditor), pomicol (piersic, nectarin, măr, arbuști, cais, cireș);
- Principiul sistemului de cultură prioritar (intensiv, superintensiv, ecologic, culturi în spații protejate);
- Principiul lanțurilor alimentare integrate, respectiv combinarea în cadrul aceluiași proiect a investițiilor în producția agricolă primară cu procesarea și/sau comercializarea producției obținute;
- Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploatarea de semi-subzistență, mică și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare

- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole;
- Principiul raselor/soiurilor autohtone;
- Principiul economiei de apă pentru proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă, prin prioritizarea investițiilor care conduc la economii cât mai mari de apă.

Criterii de selecție specifice GAL Valea Șomuzului:

- Exploatații agricole conduse de tineri cu vârsta până în 40 de ani
 - Integrează soluții inovative la nivelul exploatațiilor
 - Numărul de locuri de muncă nou create
- Principiul prioritizării la finanțare a proiectelor depuse de beneficiari ai finanțării prin măsura M1/1C - Formare profesională în sectorul agricol și ai măsurii (Astfel se asigură complementaritatea cu măsurile M2/2A și M1/1C).

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Ajutorul public este de 166.227,37 euro.

- Ajutorul public acordat în cadrul acestei măsuri este de 50% din totalul cheltuielilor eligibile, cu posibilitatea majorării cu 20 puncte suplimentare, fără a depăși 90% în cazul:
 - Investițiilor realizate de tinerii fermieri - Proiectelor integrate
 - Operațiunilor sprijinite prin PEI
 - Investiții legate de operațiunile prevăzute la art. 28 și 29 din Reg. (UE) nr. 1305/2013 - Investiții realizate în zone care se confruntă cu constrângeri naturale/specifice art. 32 din Reg. (UE) nr. 1305/2013

Indicatori de monitorizare

Numărul de exploatații agricole/beneficiari sprijiniți – minim 4;

Indicatori de monitorizare suplimentari

Numărul de locuri de muncă create – 8 locuri de muncă (minim 2 locuri de muncă/exploatație sprijinită cu durată de 1 an sau mai mare)

Cheltuiala publică totală – 166.227,37 euro